

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Beekbergen

Omstreeks 1890 ontstaat er in Beekbergen een leesgezelschap dat bijeenkomt op de boerderij van 'de oude Stufken'. Nadat dit 'koppeltje' enigszins is gegroeid, vindt op 2 februari 1905 de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Negen jaar later verrijst er aan de Kromme Hoek een nieuwe kerk. In 1960 betreft de gemeente het huidige kerkgebouw aan de

Ruitersmolenweg. In verband met de groei van de gemeente, de vele vakantiegangers in de zomermaanden en het gebrek aan vergaderruimte wordt het kerkgebouw in 1975 en in 1989 verder uitgebreid. De gemeente heeft vier keer een eigen predikant gehad. Momenteel is ze echter vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 591.

03/09/2015

jaargang 93

nr **48**

Intro

Ons kerkelijk weekblad wordt tweemaal breed verspreid. Deze week binnen de particuliere synode oost en noordwest. De week daarna in die van zuid en zuidwest. De bedoeling is om in elke gezinseenheid binnen de gemeenten ons blad bekendheid te geven. We hopen zo van harte dat men van deze gelegenheid gebruik maakt om zich tegen een aantrekkelijk tarief te abonneren. Voor deze verspreiding hebben

we uw hulp als abonnee, die twee exemplaren ontvangt dringend nodig. Geef u het a.u.b. aan een mogelijk geïnteresseerde in uw omgeving. Verder het vriendelijke verzoek aan onze kerkenraden om voor een zorgvuldige verspreiding te zorgen. Dat is wat meer dan alleen maar in de hal leggen om mee te nemen. Helpt u ons mee om De Saambinder in elk gezin te krijgen?

Namens de redactie en het deputaatschap,
ds. G. J. van Aalst

De gemeenschap aan het lijden van Christus

Paulus verlangt naar de Christelijke volkomenheid. De apostel worstelt om meer kennis van Christus. Ook om de kracht van de opstanding van Christus. In de derde plaats noemt hij de gemeenschap aan het lijden van Christus.

*Opdat ik Hem kenne... en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende
Filipp. 3:10b*

Let eens op de volgorde. Valt u het niet op dat Paulus als het over christenen gaat, een andere volgorde kiest dan wanneer het over Christus gaat? Bij Christus was het lijden, sterven, opstanding! Heilshistorisch, volgens de geschiedenis. Maar bij de gelovigen schrijft Paulus het hier net andersom: opstanding, lijden en sterven. De kracht van Zijn opstanding, de gemeenschap aan Zijn lijden, Zijn dood gelijkvormig worden. Dat is wat we wel noemen: het heilsordelijke. De vrucht van Jezus' lijden, sterven en opstanding.

Dat is een diep geheim. Want als we door de kracht van Christus' opstanding mogen opstaan tot een nieuw leven - en dat nieuwe leven met alles wat daarbij hoort, noemt de Bijbel wedergeboorte - dan brengt dat ons in gemeenschap aan Zijn lijden. Want dan zullen we de smaad van Christus moeten dragen. Denk maar aan wat Paulus over zichzelf schrijft. Hoe vaak is hij niet gestenigd, heeft hij schipbreuk geleden en is hij in de diepte geweest, gegeseld en noem maar op. Een knecht is niet meer dan zijn meester. Wat een wonderlijke begeerte van de apostel. Kunt u dat begrijpen? Er is toch niets waar een mens meer voor terugschrikt dan voor lijden? Toch is dat nu juist het diepe geheim, het ging de apostel niet om het lijden en om al die strijd en om al die nood die dat met zich meebrachten, maar het ging de apostel uiteindelijk om het middel tot het grote doel, en dat grote doel is het kernwoord van heel de tekst: de levensheiliging.

Want heel vers tien gaat over de heiliging van het leven. Het verzoende leven voor God, met God, uit God en voor de naaste. Paulus zag daar geen andere weg toe dan de weg waarin het vlees vernederd en gekruisigd moet worden en dat hij uit de wereld zou worden uitgeworpen om zo het leven met, in en door Christus te ontvangen. Hij wist hoe zwak hij was van zichzelf. En dat hij in

zichzelf geen ogenblik staande kon blijven. Maar in al die verdrukking en vervolging kende hij de nabijheid van de Heere. En dat was het wonderlijke. Het geloof kost offers. Als de levendmakende kracht van Christus doorzet in het leven van Gods kinderen, dan bewerkt dat een sterven. Dat lijkt met elkaar in tegenspraak maar het is echt waar. Zo diep zit de zonde in ons leven. Zo verdorven is ons hart dat het breken met de zonde gelijk staat aan sterven. Sterven aan jezelf. En dat doet pijn. Want al het oude moet sterven. Alle zelfgenoegzaamheid en alle godsdienstigheid en alle eigengerechtigheid en alles wat wij menen te moeten aanbrengen en meebrengen om tot God te naderen. Paulus moest ook afzien van zijn godsdienstig verleden. Heel dat wettische leven als farizeeër heeft hij schade en drek leren achten. Want daarmee kun je voor God niet bestaan. Daarom zegt de Bijbel: doodt dan uw leden die op de aarde zijn. Zoals hebzucht en roddel en het koesteren van wraakgedachten, daar moeten we mee breken zegt de Bijbel en dan kunnen we anderen tot zegen zijn. Dan kan het licht uitstralen en anderen aantrekken en daar gaat het hier ook om. Wat een volgorde! Dat is toch mooi om dat te ontdekken hier. Eerst de gemeenschap aan de opstanding van Christus, daarna ook aan Zijn lijden. En als dat nieuwe leven openbaar komt dan moet het oude leven eraan. Wie zijn leven zal willen behouden die zal het verliezen. Leven brengt sterven mee zegt de Bijbel. Maar in dat lijden en sterven worden we niet op onszelf geworpen, maar op Christus Die voor de Zijnen gestorven en opgewekt is. U zegt misschien: wat is dat toch een dwaas verlangen, hoe kun je nu naar lijden verlangen? Zit daar dan zoveel vreugde in om de smaad van Christus te mogen dragen? 'Ja' zegt de Bijbel. Van de apostelen die gegeseld waren en gevangen en

ds. C.G. Vreugdenhil,
Houten

In dit nummer

4 ...zoveel als catechiseren...

6 Preeklezen in de eredienst [1]

9 De Bijbel in het kerkelijk leven [1]

- 3** Het Schatboek [34]
- 5** Huisbezoek... zielenbezoek
- 7** Even maar...
- 8** Tegengif
- 10** Smijtegelt, sprekend na zijn sterven [5]
- 11** 40-jarig ambtsjubileum Ds. J. Karels
- 12** Psalm 90 vanuit de toren [3]
- 13** Commentaar: Een eindeloze stroom
- 14** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 16** Kerkdiensten
- 20** Zijn 'de-van-verre-staanden' een derde soort mensen?

Het Schatboek [34]

Zondag 31: De sleutelmacht

gesmaad om Jezus' Naam, staat in Handelingen 5: ze waren verblijd dat ze om Jezus' wil smaad mochten dragen. Waarom toch? Wel in de eerste plaats is voor een christen de bittere engel uit het lijden weggenomen. Wie om Zijntwil lijdt, lijdt niet om zijn eigen zonden of het ongenoegen van God. Dat heeft Christus moeten ervaren. Dan is het kruis een heiligend kruis. Dan brengt het lijden dichterbij de Heere. In gemeenschap met Hem.

Het lijden brengt niet alleen gemeenschap aan Christus met zich mee, maar, en dat is het tweede, het kruisigt ons ook aan de wereld. Want de wereld kan ons zo in beslag nemen. Als het allemaal goed gaat, denken we de Heere wel te kunnen missen. Het is veel moeilijker om in voorspoed dankbaar te zijn dan in tegenspoed geduldig. Je dreigt zo in wereldse zaken op te gaan. Zo'n hart hebben we allemaal. En daarom, wat geeft het lijden een goede vrucht. Dan zingt de dichter: Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest. Ja, hij zegt dat wel achteraf. Maar het is wel goed voor mij geweest opdat ik aldus Uw Goddelijk recht zou leren. Je hebt veel meer de Heere nodig. Je wordt gebroken in je eigen kracht en geworpen op de bodem van Gods genadekracht. En zo zegt de apostel: als ik zwak ben, dan ben ik machtig door Christus Die mij kracht geeft. Door het kruis wordt de wereld ons gekruisigd en wij der wereld. En dat wordt iedere dag werkelijkheid.

Begrijpt u nu dat het een steeds weerkerende worsteling is om te strijden tegen de zonde en dat Paulus zegt: Ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht?

Het geloof is een strijd. Kent u dat? Maar we staan in die strijd niet alleen. Jezus is voorgedaan. En de kracht van Zijn opstanding werkt in al Zijn leden. In eigen kracht is het onbegonnen werk. Daarom zegt Paulus ook: Ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus gegrepen ben. Wat een inspanning: door de diepte naar de hoogte. Onder het kruis door naar de kroon. Daar leren Gods kinderen Hem het best kennen. In de dagelijkse omgang met Hem en in Zijn gezegende voorbede aan de rechterhand van de Vader. Het zijn de zonde en de wereld die ons het meest van Hem aftrekken, maar de kruisiging van ons vlees en de strijd tegen de zonde brengen ons Hem het meest nabij. De gemeenschap aan Zijn lijden, Zijn dood gelijkvormig wordende. Het kost ons leven, maar we houden Jezus over en de kracht van Zijn opstanding. En dat is genoeg.

Uit: Zondag 31;
HET SCHATBOEK,
Z. Ursinus, deel 2;
Gebr. Koster,
Barneveld 2014

Wat zijn de sleutels van het hemelrijk?

In Zondag 30 is geleerd dat al degenen die met hun belijdenis en leven zich als ongelovige of goddeloze mensen aanstellen, van het gebruik van het Avondmaal uitgesloten moeten worden, en dat deze uitsluiting door de sleutelen des hemelrijks moet plaatsvinden. Hiertoe is van belang te weten wat deze sleutels zijn. Het is de macht waarmee de Heere Christus de dienaars van het Evangelie heeft voorzien. Deze macht is gegeven om dezen in de gemeente te ontvangen en genen erbuiten te sluiten. Het is ook de macht om de spijs van het Goddelijk Woord en de sacramenten aan de huisgenoten ter bekwamer tijd uit te delen, en voor anderen op te sluiten.

Sleutels van het Koninkrijk der hemelen

Deze sleutels zijn niet van een deur of huis alleen, maar van een heel Koninkrijk. Dit Koninkrijk is niet van de wereld. Die macht is de dienaars van het Evangelie uitdrukkelijk verboden. Het is een geestelijk en hemels Koninkrijk. Daarom wordt het 'der hemelen' genoemd. De onderdanen van dit Rijk worden uiteindelijk burgers der hemelen gemaakt, waar zij met Christus eeuwig zullen regeren. Deze burgers zijn uit de macht der duisternis overgebracht tot het Rijk van de Zoon van God. Dit Rijk der genade wordt hier onder en in de gelovigen opgericht door de prediking van het Evangelie, waarmee het gebruik der sacramenten verbonden is. Daarom wordt de prediking ook het Koninkrijk der hemelen genoemd. Dit Koninkrijk wordt voltooid en zal daarboven in de hemel eeuwig duren: het Koninkrijk der heerlijkheid.

De prediking als sleutel

De macht die God de dienaars van het heilig Evangelie gegeven heeft om daardoor hun ambt met meer vrucht, autoriteit en orde uit te voeren bestaat uit twee delen: de prediking en de kerkelijke discipline. Met de prediking wordt de hemel a.h.w. ontsloten, wanneer de gelovigen verkondigd wordt dat hun zonden, die de hemel als het ware toegesloten hadden, om Christus' wil vergeven zijn, en dat hun zo de hemel als het ware weer geopend is, zodat zij een vrije toegang hebben tot de troon der genade. De prediking sluit toe wanneer de ongelovigen verkondigd wordt dat de hemel, die door hun zonden toegesloten is, zo lang voor hen toegesloten blijft als zij in hun ongelovigheid en onboetvaardigheid blijven. Eigenlijk is dit het werk van de wet en niet van het Evangelie. Als echter alleen de gelovigen vergeving der zonden wordt verkondigd, wordt daarentegen de ongelovigen verkondigd dat hun zonden gehouden worden.

De kerkelijke tucht als sleutel

De sleutel van de kerkelijke tucht sluit wanneer zij die de christelijke naam belijden, door hun belijdenis of leven betonen ongelovig of goddeloos te zijn. Zij worden van het Heilig Avondmaal geweerd en van het getal en gezelschap van de gelovigen afgesneden. Wanneer zij echter betering bewijzen, worden zij weer in de gemeente opgenomen en tot het gebruik van het Heilig Avondmaal toegelaten.

De autoriteit van deze sleutels

Er wordt geleerd dat de dienaars van het Evangelie deze macht niet mogen gebruiken als meesters, uit hun eigen autoriteit of naar hun believen, zoals de paus van Rome doet, maar alleen uit de Naam van Christus, als Zijn dienaren, en volgens het bevel van Christus. Als deze ontsluiting en toesluiting wettig is gedaan, is ze bij God krachtig en vast. Naar het getuigenis van het Evangelie zal God beide in dit en in het toekomstige leven oordelen.

...zoveel als catechiseren...

Deze woorden kunt u vinden in kanttkening 12 bij de tekstwoorden uit Spreuken 22:6, waar we lezen: 'Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken'. Deze kanttkening legt het woord 'leren' uit als 'catechiseren' en daarover willen we zomaar enkele gedachten overdenken.

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Catechiseren is een zaak! Voor wie eigenlijk? Wel, allereerst voor onze jeugd. Dat zegt de Heere in deze tekst: Leer den jongen! 'Het betekent eigenlijk iemand van jongs of in enige wetenschap, en voornamelijk in de fundamenteën der heilige leer, tot zijner ziele zaligheid onderwijzen.'

Een zaak

Dat is dus geen kleine zaak! Catechiseren is niet een moment van discussiëren, redeneren en nog minder van debatteren. Onderwijzen in de fundamenteën van de heilige leer. De leer die gegrond is op Gods heilig Woord. De leer waarin gewezen wordt op Gods eeuwig welbehagen en uitgelegd mag worden hoe God een volk heeft uitverkoren dat Hij ook echt zal toebrengen, terwijl zovelen door eigen schuld in hun verloren staat blijven liggen. De leer, waarin dus ook eerlijk gewezen

'Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs.'

wordt op onze verloren staat in Adam. Wij liggen van nature dood in zonden en misdaden. De leer, waarin ook naar voren komt dat we wederom geboren moeten én kunnen worden. Door het wonder van levendmaking worden verloren zondaren opgeroepen en onderwezen. De leer, waarin ook de weg gewezen wordt tot Christus. De Heilige Geest Die plaatsmaakt voor de Persoon en het werk van de Heere Jezus door overtuiging van zonden en overtuiging onder Gods recht. De leer, waarin het toepassend werk van de Heilige Geest wordt verklaard. Hoe armen van geest nu vervuld worden met de rijkdommen uit Christus. Maar ook de leer, die ons eerlijk voorhoudt dat er maar twee wegen zijn, die uitlopen op eeuwig wel of eeuwig wee. De leer, waarin ook schijn geloof van waar zaligmakend geloof eerlijk wordt onderscheiden. En zo zouden we door kunnen gaan. Een leer die niet past bij ons verdorven hart en die we daarom ook niet 'begrijpen' kunnen, omdat de geestelijke mens niet verstaat de dingen die des Geestes Gods zijn. Maar toch een leer, waarin God verheerlijkt zal worden en waarin ... ook jonge mensen onderwezen moeten en mogen worden. Waartoe? Opdat het zal zijn 'tot zijner ziele zaligheid'. Jonge vrienden, ga daar eens mee op je knieën, als de catechisaties weer beginnen! Met het eenvoudige gebed: 'Wilt U dit onderwijs, uit genade gebruiken tot mijn ziele zaligheid?'

Een vermaak

Catechiseren is een vermaak! Voor wie eigenlijk? Wel, allereerst voor degenen die dit onmogelijke werk mogen doen. Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten, zong de dichter van Psalm 119 toch? Wat een voorrecht om jonge mensen 'de eerste beginselen naar den eis zijns wegs' te onderwijzen. Juist voor één die zelf nog zo onderwezen moet worden in die eerste beginselen zo'n onmogelijke taak. Maar..., de Heere helpt degenen die het zelf niet kunnen, niet weten en nooit leren. Want: 'Aan die vertrouwen op hun benen, wil Hij geen gunst of hulp verlenen'. Salomo wijst deze 'onwetende' catechiseermeesters erop hoe ze hebben te onderwijzen, namelijk naar den eis zijns wegs. Zullen we de kanttkening weer eens lezen? 'Dat is, naar den eis of gelegenheid zijns wegs, dat is zijns ouderdoms, begrijs en zijner teerheid'. Dat betekent dus dat we rekening moeten houden met de leeftijd van onze catechisanten. We zullen 12-jarigen anders benaderen dan 18-jarigen. Maar onder onze jonge mensen is er ook zoveel verschil in 'begrip', wij zouden zeggen: niveau. Wat is er dan een wijsheid nodig om het zo te mogen brengen dat degene die het moeilijkst leren kan het volgen kan, terwijl degene die het gemakkelijkst leren kan er ook wat van opsteekt. Maar er is ook zoveel verschil in 'teerheid'. Laten we dat eens 'gevoeligheid' noemen. Wat kan er achter een onverschillige en soms zelfs brute houding een klein hartje schuilgaan! Dan is er ook liefde en wijsheid nodig om dat te onderkennen. Een vermaak? Jazeker, als we het maar in diepe afhankelijkheid mogen doen van Hem, Die het geringe gebruiken wil.

Een taak

Catechiseren is een taak! Voor wie eigenlijk? Wel, u zegt: voor de kerkenraad! Wij schrijven nu eens: Nee, voor u! Wat hebben ouders, grootouders, alleenstaanden en kinderloze echtparen toch een ontzettend belangrijke taak in de komende maanden. Weet u al welke? Op de knieën! Voor de kinderen van de gemeente en voor de ambtsdragers die niet kunnen catechiseren. En weet u dan niet wat u bidden moet? Ach, vraag dan maar heel eenvoudig of de Heere beiden wil leren: 'Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs'. Want, wie weet, zal het vele jaren later nog vruchten voortbrengen en vervuld worden wat hier wordt toegezegd: 'Als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.'

Huisbezoek... zielenbezoek

ds. A. Schot,
Nunspeet

Na de zomerperiode starten allerlei kerkelijke activiteiten weer op. Het afleggen van huisbezoek mag wel een van de belangrijkste ambtelijke werkzaamheden genoemd worden. Iedere kerkenraad zal ernaar streven om jaarlijks de gehele gemeente te bezoeken, al is dat in de praktijk niet in iedere gemeente mogelijk. Er zijn al heel veel waardevolle dingen geschreven over het ambtelijke huisbezoek. In dit artikel willen we slechts de vinger leggen bij de aard van het bezoek: "Huisbezoek is zielenbezoek".

Huisbezoeken worden ook afgelegd door huisartsen. Zij bezoeken onder andere de patiënten die in een terminale fase zijn. Ook chronische zieken die niet meer naar het spreekuur kunnen komen, worden thuis bezocht. Huisbezoeken worden ook afgelegd vanuit de wijkverpleging. Deze bezoeken maken een langere verzorging mogelijk in de vertrouwde omgeving. Huisbezoeken worden eveneens afgelegd door groepsleerkrachten van basisscholen. Zij maken dan kennis met de huiselijke omgeving waarin het kind dagelijks na schooltijd verblijft. Die huisbezoeken hebben meerwaarde voor de begeleiding op school. Ook sociale diensten leggen wel huisbezoeken af vanuit het oogpunt van controle. Mensen frauderen soms met het opgeven van gegevens, zodat door huisbezoeken frauderen moet worden tegengegaan.

Het karakter van het ambtelijke huisbezoek is echter *uniek*. Dit huisbezoek draagt niet het karakter van een huiszoeking, maar het is zielenbezoek! Ieder mens draagt een ziel in zich om. Uw kerkenraad komt met de vraag: "Hoe is het daarmee gesteld?"

Het huisbezoek doet mij denken aan de vraag, die Elsa door Gehazi liet stellen aan de Sunamitische: 'Is het wel met u?' Dezelfde vraag zal op ieder huisbezoek moeten worden gesteld. Natuurlijk heeft de vraag naar onze welstand ook betrekking op het dagelijkse leven. De broeders die huisbezoek afleggen zullen daar ook zeker naar informeren. Maar als het daarbij blijft, schiet het huisbezoek aan het doel voorbij.

Geeft u de bezoekende broeders gelegenheid om deze vraag te stellen? Probeert u ook een eerlijk antwoord te geven over de omstandigheden van uw ziel? Wat vallen er vaak stiltes als daarnaar wordt geïnformeerd. Velen zijn vreemdeling voor God en hun eigen hart. Wanneer is het wél met u op reis naar de eeuwigheid? Als we kennis mogen hebben van onze ellende, van de verlossing en van het stuk der dankbaarheid. Het is wél als we een God mogen hebben voor ons hart en een Borg voor onze schuld.

Ik ben nooit vergeten dat ik zelf voor de eerste keer huisbezoek kreeg na onze trouwdag. Mijn vader maakte vroeger deel uit van de kerkenraad en in die tijd kregen de gezinnen van ambtsdragers nog geen huisbezoek. Bij het binnenkomen vertelde ik de ouderlingen dat dit voor ons het eerste huisbezoek was. Een van de ouderlingen zei daarop: 'Maar je weet toch wel waarvoor we komen?' Vanaf de eerste zin had de betreffende broeder de kern van het

bezoek te pakken. Daarop heb ik geprobeerd om iets te zeggen over de dingen uit mijn leven, waarvan ik geloven mocht dat ze het werk van de Heere mochten zijn. Daarop antwoordde de andere bezoekende broeder: 'Ik hoop dat je nog eens met jezelf aan een eind mag komen.' Ik weet nog dat ik op dat moment boosheid in mijn hart voelde opkomen. Ik dacht dat deze ouderling er helemaal niets van begreep. Later is het echter mijn grootste vriend geworden. Met alles wat ik mocht vertellen, ontbrak het nog zo aan de kennis van de Middelaar. Het was inderdaad nog niet wél.

Wat is het een zegen als uw ambtsdragers dat op mogen merken en nader onderwijs mogen geven. Dat is nuttiger dan elkaar de handen op te leggen.

Eigenlijk krijgen we onder de prediking ook zielenbezoek. Gedurig komt de onderwijzer van de Heidelbergse Catechismus op bezoek: 'Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?' In de kerkdienst is het echter mogelijk om het antwoord te ontwijken. Als het goed is, hebt u die mogelijkheid tijdens het huisbezoek niet. Wellicht dat er daarom vaak tegen het huisbezoek wordt opgezien.

Het huisbezoek draagt niet het karakter van een huiszoeking, maar het is zielenbezoek!

De Sunamitische mocht zeggen: 'Het is wél!' Dat is een onbegrijpelijk antwoord. Hoe kan ze dat zeggen terwijl haar kind zojuist gestorven is? Kan ze haar kind zo gemakkelijk missen? O nee, haar gehele leven ligt in puin. En toch is er stilte in haar ziel. Het is wél omdat ze niet opstandig behoefde te zijn. Ze mocht het met God eens zijn. Het is wel omdat zij zicht mocht hebben op het werk des Heeren in haar gezin. Elsa vroeg niet alleen: 'Is het wel met u', maar ook: 'Is het wel met uw man? Is het wel met uw kind?' Daarop mocht zij antwoorden: 'Het is wel!'

Wanneer is het wel? Als we gezond zijn? Als we lang leven op aarde? Nee, als onze ziel gered is! Is het wel met u? En met uw man? En met uw vrouw? En met uw kind?

Preeklezen in de eredienst [1]

In onze gemeenten worden ouderlingen regelmatig geroepen voor te gaan in leesdiensten. Dat kan een hele strijd betekenen. Het opzien kan groot zijn, want preeklezen geschiedt voor het aangezicht des Heeren. Aan een aantal ervaren ouderlingen hebben we als redactie enkele vragen voorgelegd, o.a. over: de eerste preek die gelezen werd, over herinneringen aan een onvergetelijke dienst, en over goede raad aan jonge broeders. Omdat de meesten er de voorkeur aan hebben gegeven dat hun naam niet onder hun bijdrage wordt vermeld, doen we dat bij allen niet. Het gaat tenslotte om de inhoud....

v. A.

Een oud-ouderling

Omdat in onze Gereformeerde Gemeenten veel vacante gemeenten zijn, komt het preeklezen vrij veel voor. Bekend is dat onze gemeenten door de leesdiensten, zeker in het begin, onder de zegen des Heeren, gegroeid zijn, tot wat zij nu zijn. Al heeft de Heere geboden: 'Gaat heen en predikt het

Evangelie alle creaturen', blijft overeind staan dat waar de Geest des Heeren is, ook de vrijheid is.

Laten we eens kijken wat we aan onze beginnende broeders in de leesdiensten (maar ook aan de luisterende gemeente) kunnen meegeven.

Het begint met de vraag: wat zal ik gaan lezen? Kan het een vrije stof zijn of ben ik gebonden aan het kerkelijk jaar, bijvoorbeeld de lijdens- of adventstijd. In onze eigen gemeente zijn we vrij om te lezen wat we kiezen, maar het kan ook zijn dat het in overleg met en goedkeuring van de kerkenraad gaat. Begin er niet te laat mee. Kies, zeker in het begin, een niet te lange en eenvoudige preek. Vraag of de Heere rust wil geven op de keus en bedenk daarbij dat u niet voor uzelf staat!

Mijn eerste preek was van ds. G. van Reenen: "De met blijdschap reizende Moorman". Door de loop van de jaren heb ik hem nog vijf keer mogen lezen. Dat vergeet je nooit meer.

Misschien mag ik nog wat van mijn eigen ervaringen vertellen uit mijn 35-jarige ambtelijke loopbaan. Het is een enkele keer gebeurd dat ik alles klaar had, het briefje had opgegeven aan de koster en dat ik op zaterdagavond opnieuw begon te zoeken. U begrijpt dat m'n vrouw zei: Wat ga je nu doen? Ik had geen rust en wat doe je dan? Weer gaan zoeken en vragen... Later mocht ik horen dat het voor iemand tot troost en bemoediging mocht zijn. Een keer is het zelfs gebeurd dat ik 's nachts zo onrustig gemaakt werd, dat ik zondagsmorgens nog alles moest veranderen, maar dat zijn uitzonderingen.

Dan gaan we op zondagmorgen naar de kansel en onderaan het trapje maar bedelen of de Heere helpen wil, enzovoort. Smeek daarbij steeds weer of u ook de eer des Heeren mag bedoelen en het welzijn van de gemeente (want we zijn vaak zulke zelfbedoelers).

Probeer op de kansel maar direct rustig de gemeente aan te kijken. Ik weet het, niet iedereen kan dat, maar nogmaals probeer het, de gemeente moet toch al de hele tijd tegen een lezende ambtsdrager aankijken. Dan het gebed. Hierover moet en wil ik heel voorzichtig zijn. We spreken namens de gemeente tegen de Heere en wie kan dat van zichzelf? We hebben allen de Geest der genade en der gebeden nodig. De discipelen zeiden: Heere, leer ons

De drang van het beginsel

bidden. Probeer het eenvoudig te houden, spreek gewoon en eerbiedig. Wat we beslist niet moeten doen is bijvoorbeeld aan de Heere gaan vertellen hoe Hij een mens moet bekeren. U moet de gemeente opdragen met al haar noden en zorgen. Kerkelijk leven, enzovoort, enzovoort, en vergeet de vervolgde en verdrukte kerk niet. Het is een gebed, een smeekbede, alles verbeurd en verzondigd! Steeds opnieuw!

Na de collectezang gaan we lezen. Probeer rustig en op toon met een duidelijke stem te lezen. Als u soms moeite hebt met de klemtoon, oefen dan veel thuis. Bedenk dat de preekstoel geen oefenstoel is en ook hier komt weer naar voren: neem geen moeilijke preek! Ik weet nog dat een medebroeder eens zei: 'Ik heb de preek wel vier keer moeten lezen voordat ik hem goed begreep'. Maar de gemeente moest het wel in één keer kunnen begrijpen, snapt u! Doe van het begin af aan gewoon, ook geen dominee willen zijn!

Weet dat u in de weg der middelen een mens van gelijke beweging gekozen hebt en geen heilige. Als u vindt dat er iets niet goed gaat met de nieuwe ouderling, praat dan met hem en niet over hem.

Tot slot het dankgebed. Ook hier: niet de preek gaan herhalen, maar danken voor alles wat de Heere gaf, of Hij Zijn zegen eraan wil verbinden en smeken om vergeving voor alles wat zondig was. Nog wat broeders: vraag niet of de Heere ons veilig wil thuis brengen, waar wij verwacht worden. Helaas zijn er ook velen die alleen thuiskomen.

Ten slotte nog een wenk aan de luisterende gemeente: weet dat u in de weg der middelen een mens van gelijke beweging gekozen hebt en geen heilige. Als u vindt dat er iets niet goed gaat met de nieuwe ouderling, praat dan met hem en niet over hem. Draag uw kerkenraad maar veel op aan de troon der genade en laat hen maar eens weten dat u voor hen zuchten mag.

(wordt vervolgd)

Het was november 1919 toen het eerste nummer van ons kerkelijk blad verscheen. De eerste jaargang nummer 1 vermeldt in de kop: De Saambinder, correspondentieblad der Gereformeerde Gemeenten in Nederland en Noord-Amerika, verschijnt elke tweede vrijdag van de maand'. Het was dus aanvankelijk een maandblad. De abonnementsprijs bedraagt 1 gulden per jaar. De redactie bestaat uit ds. G. H. Kersten uit Yerseke, aan wie de bijdragen van medewerkers gezonden moeten worden, en ds. W. den Hengst uit Leiden. De beide eerste docenten aan onze latere theologische school. Het administratieadres blijkt te zijn: G. Hoogendoorn, Nieuwe Rijn 15a te Leiden. 1919, dus vlak na de eerste wereldoorlog, geen gemakkelijke tijd.

We lezen de intro van bijna 100 jaar geleden. Ds. Kersten schrijft ter kennismaking: 'Bij het eerste verschijnen van 'De Saambinder' ga een kort woord de rubrieken vooraf, die we ons voorstellen te geven. Sinds lange tijd werd het door velen uit ons begeerd, dat ook de Gereformeerde Gemeenten een eigen orgaan zouden hebben, en van verschillende zijden werd ook bij schrijver dezes op het doen verschijnen van zulk een blad gedurig aangedrongen. Steeds meende hij die drang echter te moeten weerstaan. Nu evenwel de jongste synode onzer kerken met bijna algemene stemmen een commissie benoemde, met de opdracht de verschijning van een kerkelijk orgaan te bewerkstelligen, en nu van schier alle kant medewerking werd toegezegd, nu werd langer weigeren onverantwoordelijk. Vooral ook de vriendelijke drang van ds. H. A. Minderman, die als deputaat der Amerikaanse gemeenten onze synode bijwoonde, werkte niet weinig er toe mede, dat ds. W. den Hengst van Leiden en ondergetekende toegaven, de redactie op zich te nemen en de leraren en onderwijzers, wier namen ge onder de stukken lezen zult, vaste medewerking toezeiden, elk zich voor eigen schrijven verantwoordelijk stellend.

Zo gaat het scheepje zee in... Of we er veel verwachting van koesteren? Och, wat zal ik zeggen? 'k Ben nogal optimistisch, en maak over de toekomst gewoonlijk niet veel zorg, als ik maar de overtuiging draag, dat wat ik doe mag komen uit de drang van het goede voor Jeruzalem te zoeken. Bij zo menige kerkelijke verwickeling gaf die innerlijke overtuiging me dan telkens wedermoed en kracht, en deed ze mij - menigmaal zuchtend tot de Heere - stáán, wetend, dat het beginsel der Schriften triompheren zal en dat beginsel wenscht de redactie voor te staan. Zij hoopt dat de critiek die zij wacht niet altijd opbouwend te zijn, te kunnen dragen, en er winste mede te doen. De Heere schenke genade aan schrijvers en lezers, opdat ook dit blaadje onder Zijnen zegen dienen moge tot heil van Sion'.

Ik heb ds. Kersten persoonlijk niet gekend, want in het jaar (1948) dat hij stierf ben ik geboren. Maar wat kun je je hartelijk met zo iemand in zijn beginsel, drang en... strijd verbonden weten. Weet u eigenlijk waarom ik u dit wil laten lezen?

v. A.

De opleiding van onze kinderen is slechts een deel van de opvoeding. Weegt die verantwoordelijkheid?

Tegengif

Bij de start van het nieuwe schooljaar

'Alle zonen die geboren worden, zult gij in de rivier werpen', zo heeft Farao geboden (Ex. 1:22). In de rivier? Onschuldige pasgeboren jongetjes, moeten die echt in de Nijl verdrinken? Moeten die tussen de vissen, de ratten en de krokodillen geworpen worden? Maar Farao's wil is wet.

ds. H.A. van Zetten,
Benthuizen

Dit bevel tekent de zware verdrukking waarin het volk van Israël verkeert in Egypte. In deze moeilijke tijd krijgen Amram en Jochebed weer een zontje. En het is welkom. Amram en Jochebed zien iets wonderlijks, iets schoons in het kind; alsof zij voorvoelen en geloven dat de Heere iets bijzonders met hem vóór heeft. Daarom verbergen ze hem drie maanden. Zo lang het kan, schermen ze hem af voor de bedreigingen van hun tijd.

Godsvreze

Door Gods wonderlijke leiding ontsnapt Mozes aan de verdrinkingsdood. De Godvrezende Amram en Jochebed voeden hem de eerste drie, vier jaren zelf op. Vader Amram vertelt zijn kind met liefde en eerbied van zijn God. En als Jochebed haar zontje voedt, bidt ze voor hem. Ze fluistert hem, naar kinderlijk begrip, zoete woorden in van Gods goedheid en dienswaardigheid. Net als elk kind van God heeft Jochebed al Gods deugden lief; daarom verzwijgt ze ook Zijn rechtvaardigheid en barmhartigheid niet. Zo drinkt de kleine Mozes als het ware alvast tegengif in,

tegen de afgoden en verleidingen van het Egyptische hof die hem te wachten staan. Welk tegengif laten wij onze kinderen drinken? Of reiken wij hen de gifbekers van de duivel aan door leeg en loos te leven? Reiken we hen gifbekers aan via onze beeldschermen en wereldse muziek? Of vergiftigen we hun ziel met lieverige vromigheid of wettische liefdeloosheid? Of door van alles door de vingers te zien en de opvoeding aan de school over te laten?

Levensbestemming

Mozes werd door de Heere geroepen om het volk Israël uit te leiden uit Egypte. Zo heeft de Heere met elk mensenleven Zijn wijze bedoeling. Om onze levensroeping te kunnen vervullen, moeten wij alleen bekwaam gemaakt worden. Is dat niet de kern van 'leren'? Leren is: middellijk bekwaam gemaakt worden om onze levensroeping te kunnen vervullen, om tot onze bestemming te kunnen komen. Hier is meer over te zeggen. Daarvoor moeten wij terug naar de staat der rechtvaardigheid. Daar beantwoordden Adam en Eva volmaakt aan hun levensbestemming in

het gehoorzamen van God en het vertonen van Zijn beeld. Maar door onze ontzaglijke zondeval zijn we het beeld Gods kwijtgeraakt en liggen we verloren in onze doodsstaat. We kunnen pas weer tot onze bestemming komen door het eenzijdige Godswonder van de levendmaking en herschepping in Christus Jezus. Dan leren we dat we God kwijt zijn om eigen schuld. En ook: 'Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Dan is ons hart onrustig, totdat het rust vindt in God, door Christus.

Wereldgelijkvormigheid

De scholen zijn weer begonnen. Pas op voor wereldgelijkvormigheid. Want soms lijkt de school zo los te staan van de opvoeding. Dan gaat het er alleen maar om hoe hoog de CITO-score is en 'hoe goed mijn kinderen het doen'. Dan wordt de waarde(ring) van onze kinderen afgemeten aan hun prestaties. Wat is dat arm! Bovendien is het een miskennis van onze Schepper Die met elk kind een eigen weg gaat. De opleiding van onze kinderen is slechts een deel van de opvoeding. Weegt die verantwoordelijkheid? Is de ziel van ons kind onze nood?

Voor Amram en Jochebed wel. Ze weten: wij hebben maar weinig tijd om Mozes op te voeden. En wat blijkt? De basis van de opvoeding wordt gelegd in de eerste drie, vier jaren. Wanneer Mozes naar het heidense Egyptische hof moet, is hij nog maar een kleuter. Te midden van veel heidense verleiding blijkt dat de biddende opvoeding van Amram en Jochebed door de Heere gezegend is. Deze ouders weten waar het écht om gaat: levendmaking, bekering, geloof: 'Gena, o God, gena...', voor ons en onze kinderen'. Wanneer dat onze nood is, is er ook gebed voor de leraren, de directie en de bestuurders van de scholen: middelen in Gods hand!

Nogmaals: Tegengif

U zegt: 'Opvoeden is in deze tijd moeilijker dan ooit'. En: 'Werkt de Heere nog wel in 2015?' Ik heb een wedervraag. Hebt u al geleerd dat u doortrokken bent van het zondegif van die oude slang uit Genesis 3? Wie zal dan een 'reine geven uit een onreine'? Onze kinderen liggen verloren in hun Adamsgif. Ze zijn ten dode opgeschreven, om onze schuld. En hoewel alles verzonddigd is en er geen rechten meer zijn, er is tegengif: 'het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde' (1 Joh. 1:7). Niet alleen vroeger! Niet alleen in de tijd van Amram en Jochebed! Want: 'Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid' (Hebr. 13:8).

De Bijbel in het kerkelijk leven [1]

Rondom een open Bijbel

Het winterseizoen is weer begonnen. De deuren van de kerk gaan open – en niet alleen op zondag. In de kerk is het vaak een drukte van belang. Jongeren komen er voor catechisatie. De dames hebben vrouwenvereniging. Het mannenkoor repeteert in de grote zaal. En boven in de spreekkamer vergadert de evangelisatiecommissie. Wat is bij alle activiteiten dit winterseizoen nu het belangrijkste?

ds. G. W. S. Mulder,
Zoetermeer

Kerkelijk leven begint bij de centrale plaats voor Gods Woord. Daar moet dan ook eerbied en ontzag voor zijn.

Het is nodig dat we in het kerkenwerk goed beslagen ten ijs komen. Verenigingen en commissies hebben de data voor het seizoen doorgegeven aan de koster. En allemaal hebben ze hun plannen gemaakt. De jeugdvereniging wil graag meer +16-jongeren betrekken bij de gemeente, de vrouwenvereniging wil een evenwichtig programma bieden van creativiteit en bezinning. Het zangkoor wil in het oefenen zich erop toeleggen dat het koor in staat is om de gemeentezang te ondersteunen. En de

catecheet zoekt naar mogelijkheden om de lesstof zo goed mogelijk over te dragen aan de jongeren. Zo zijn er voor dit seizoen vele doelen aan te wijzen.

De plaats van de Bijbel

Bij dit alles is één ding het allerbelangrijkste. Gods Woord moet worden geopend. In de Bijbel maakt de Heere Zichzelf bekend. In Zijn Woord wijst Hij aan wat Hij van ons verlangt, wie wij zijn in onze zonde en hoe wij wederom tot genade kunnen komen. Hoe groot is het zaligmakende werk van de Heere Jezus. Hij zoekt het verlorene. De Heilige Geest is uitgestort om deze genade te werken, ook in het late nageslacht. Deze bekendmaking van God moet in al het kerkenwerk centraal staan. Bij alle woorden die gesproken worden, gaat het om dit ene woord: 'Alzo zegt de Heere...'. Dit betekent dat wij hier heel bewust vorm aan moeten geven. Zo gemakkelijk gaan we immers op in alles wat moet worden gedaan. Een verenigingslid wil graag nog iets vertellen over wat haar commissie heeft voorbereid. Het koor moet nodig dat moeilijke stuk nog repeteren. En de agenda voor de kerkenraadvergadering vermeldt meerdere moeilijke agendapunten die de nodige tijd vergen. Zo is er altijd wel wat. En als we niet oppassen bestaat het kerkenwerk uit onze catechisatielessen, onze goede woorden, de belangrijke zaken op onze agenda. Dan bruist het kerkelijk leven van activiteit – menselijke activiteit zo is te vrezzen.

Werking van Gods Geest

Kerkelijk leven begint bij de centrale plaats voor Gods Woord. Daar moet dan ook eerbied en ontzag voor zijn. Wat zijn we daarin afhankelijk van de leiding en de bediening van de Heilige Geest. Want wat wij ook meebrengen naar de kerk, oprechte eerbied en gehoorzaamheid tegenover God wordt bij ons niet gevonden. Ezechiël moest profeteren tegen een vallei vol doodsbeenderen. Zo noemt Paulus ons ook: dood in zonden en misdaden. Van Lydia lezen we dat de Heere haar hart opende. Zo nam zij acht op hetgeen van Paulus gesproken werd. Hoe nodig is het dat de Heere dit wonder werkt, ook in dit seizoen. Dat een catechisant zo vanuit Gods Woord zijn of haar naam hoort noemen. 'Gij zijt die man', sprak Nathan tot David. Dat iemand op de vereniging tijdens de opening van de bijeenkomst verslagen wordt in het hart: 'Dit gaat over mij!' Deze armmakende en schuldigstellende bediening van de Heilige Geest is onmisbaar. Anders leiden onze kerkelijke activiteiten misschien wel tot bepaalde verzadiging, maar is er niemand die hongert en dorst naar Christus en Zijn gerechtigheid. Maria had het goede deel uitgekoken. Ze zat aan de voeten van de Zaligmaker, stil te luisteren. Wat een zegen als er zo geluisterd wordt naar Gods Woord als dat opengaat op de mannenvereniging of de kinderevangelisatie. Zulke luisteraars zeggen niet zoveel, ze weten zichzelf vaak geen naam te geven. Maar het Woord van God is voor hen van levensbelang. Zouden zij misschien zijn als de stenen waarmee de Heere Zijn Kerk bouwt? Zo moet dus de Bijbel opengaan. 'Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt' (Jes. 64:1). 'Zend, HEER, Uw licht en waarheid neder' (Psalm 43:3). Als we als catecheet of verenigingsleider de kring eens rondkijken, mag dat onze verzuchting wel zijn. Niemand van ons heeft deze wonderlijke werking van Woord en Geest verdiend. Maar ook niemand kan het missen. En dan moeten we maar beginnen bij onszelf. 'Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest. (...) Heere, open mijn lippen, zo zal mijn mond Uw lof verkondigen' (Psalm 51:12, 17).

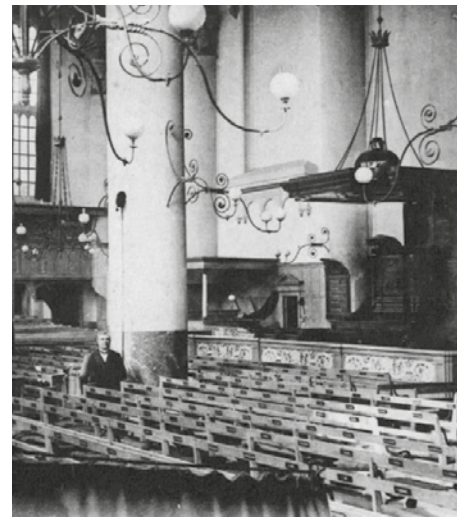
(wordt vervolgd)

Smijtegelt, sprekend na zijn sterven [5]

In de hoge Koorkerk klinken de woorden nog na. ‘Trek mij, wij zullen U nalopen’. Dominee Smijtegelt heeft zijn tekst afgelezen, Hooglied 1:4a. Het wordt zijn laatste preek, op deze 24e oktober 1734. Hij is verzwakt, maar mag ervaren: ‘Ik hebbe niet gepredikt, maar God heeft mij kracht gegeven en door mij gepredikt’.

P.C. Beeke,
Middelburg

Preekstoel van Smijtegelt, Nieuwe Kerk, Middelburg

De titel van de herdenkingsbundel ‘Trek mij, wij zullen U nalopen’ is dan ook goed gekozen. Vorig jaar kwam deel I (Oude Testament) uit. Deze maand, 350 jaar na zijn geboorte, verschijnt deel II: 35 preken uit het Nieuwe Testament. Het wordt gepresenteerd op het Smijtegelt-congres (zie onder).

Eerst enkele feitelijke gegevens. Tellen de preken in deel I gemiddeld dertien bladzijden, in deel II zijn de meeste korter, enkele fragmenten hebben maar drie pagina’s. De laatste preek is met achttien bladzijden de langste. Boven veel preken staat vermeld waar en wanneer ze gehouden zijn. De predikanten gingen blijkbaar voor in alle kerken. Elf preken passen bij het kerkelijk jaar, acht zijn er uitgesproken rond het Heilig Avondmaal.

Gebruik het Woord. Het is een krachtig middel om het hart te openen.

In een predikatie, gehouden na de gesloten vrede, horen we: ‘De oorlog is afgelopen; het hele land zal zich in zondige dardelheid daarover uitlaten’. In de waarschuwendende preek ‘tegen de kermis’ hoopt Smijtegelt dat men ‘Gode welbehagelijk leert leven en de schrik op het hart gelegd wordt’. Ja, de Heere bestuurt het dat wij nu dit woord (over Gods rechterstoel, PCB) moeten spreken. Ziekten in de stad dringen tot zelfonderzoek. ‘Wie weet hoe dichtbij de dood is. Dan is het: Heere, zal het wel met

mij zijn, waar zal ik gerangeerd staan?’ Altijd weer die grote vraag en die pastorale toon in de preken. Opvallend is een preek(-fragment) dat mogelijk uitgesproken is na het overlijden van collega Petrus Immens in 1720.

De Bijbelvastheid die Smijtegelt zo kenmerkte blijkt bijvoorbeeld in de laatste preek. Met liefst 187 (!) tekstverwijzingen maakt hij duidelijk hoe de Schrift zichzelf uitlegt. Bewust gebruikt hij steeds de taal van de Bijbel. ‘Ga, zegt God tegen Zijn knechten, onderzoek en verkondig de hele raad van God. Ik wil niet hebben dat u die verduistert door woorden zonder wetenschap. Gebruik het Woord. Het is een krachtig middel om het hart te openen’. De hoorders kunnen de veelgebruikte dialogen goed begrijpen. ‘Zegt Hij tegen de Rode Zee: droog op, zij doet het. Zegt Hij: keer weer en bedek de Egyptenaars, zij doet het. Zegt Hij: vis, neem Mijn profeet op, laat hem in uw ingewanden schuilen, hij doet het. Zegt Hij: spuw hem weer uit op het droge, hij doet het’. Een aansprekende uitleg over Gods almacht en vrijmacht. Zo eenvoudig verwoord dat een kind het kan begrijpen.

Zonde en genade, zo kun je de preken wel samenvatten. Een getrouwe herder zal niet alleen vertroosten, maar ‘moet weten dat hij ook de oordelen Gods moet verkondigen’. Toch, hoe streng hij ook is, vader Smijtegelt zal niet nalaten de allersnoodsten nog hoop op herstel te geven. ‘Zeg het hun dat er een vreselijke dag zal komen. Maar sla ze niet zo terneer alsof er geen uitkomst is’. Eerlijk én bewogen. Let erop, bedoelt hij, of ze spreken met twee woorden.

Maar hij spreekt ook teer naar het hart van Jeruzalem. ‘Zij kiezen niets dan God. Zij zeggen: Als ik U dan heb, o Heere, zou mij iets anders lusten dan mijn God?’ ‘De zonden, die ik nu bega na ontvangen genade, ach, die zijn tegen mijn zin. Ik heb er geen vermaak in, maar het smart mij. Ik ga er gebukt onder’. Onbedrieglijk kenmerk van genade, weet de zielenherder.

Achterin het boek vindt men een uitgebreid overzicht van de preken, een bibliografie met gegevens voor fijnproevers over handschriften en andere interessante details. De zorgvuldige hertaling van H.J. Postema brengt Smijtegelt weer dichtbij. Jongeren van nu, in een wereld zonder God, vinden antwoorden op levensvragen. Ouders kunnen (klein-)kinderen iets van blijvende waarde meegeven: de boodschap waardoor ze zelf gevormd zijn in hun jeugd. Niemand kan meer zeggen dat de taal te moeilijk is. De (kortere) preken zullen vermoedelijk meer thuis gelezen worden dan in de leediensten. Voor een kennismaking met dominee Smijtegelt zijn beide delen geschikt. Bedroefde tobbers worden aangespoord om moed te houden. ‘Dank voor een traan, voor een zucht, dat God Zijn hand nog aan u gehouden heeft. Gooi uw werk niet zomaar weg’. ‘In wie de Geest is, die zal de genade zo node missen. U zult Hem nodig hebben tot uw doodsbed toe’. Dat is Smijtegelt op zijn best. ‘Het is alles genade, in het begin, midden en einde’.

(slot)

N.a.v. “Trek mij, wij zullen U nalopen”, uitg. De Banier, Apeldoorn, 2015; (hertaald door H.J. Postema), ISBN 978 94 6278 0095, 464 blz.; € 34,95.

40-jarig ambtsjubileum Ds. J. Karels

Op 2 september was het 40 jaar geleden dat mijn geliefde, oudste broer in zijn eerste gemeente te Werkendam in het ambt van predikant werd bevestigd door zijn leermeester, wijlen ds. A. Vergunst. Zelf zou hij dit feit liever in alle stilte voorbij laten gaan, wars van alles waarin een nietig mens ook maar iets dreigt toegeschreven te worden. “Aan jubileren zit een gevaarlijke kant”, zo sprak hij onlangs nog.

ds. W.J. Karels,
Hardinxveld-
Giessendam

Het is echter ook waar, dat bij een diep besef van eigen geringheid, onbekwaamheid en nietigheid er niet genoeg gewezen kan, mag en moet worden op de onverbreekbare trouw des HEEREN. Immers, is het niet 's HEEREN trouw geweest, al die achterliggende jaren, die onze broer staande hield en was

het niet de ondersteuning en sterkte van de Allerhoogste, die onze broer in staat stelde te mogen doen wat de HEERE Zelf hem heeft opgelegd? En is het ook niet onze plicht om te gedenken hoe voor dezen ons de HEERE heeft gunst bewezen? “k Zal de wond'ren gadeslaan, die Gij hebt van ouds gedaan”. Wanneer bij een mijlpaal als deze teruggeblikt mag worden op 40 jaren ambtelijk werk, zal er dan niet de uitroep overblijven: “wie roemt niet s 'HEEREN wondere trouw?” En als dan ook beleefd mag worden, onze ontrouw, schuld, tekort en afmakingen, dan wordt het onbegrijpelijk dat de Allerhoogste zo'n onwaardige hulp en droeg. Dan blijft er alleen maar over een diep buigen in het stof en: “wie roemt, die roeme in den HEERE!” Dit laatste is de hartelijke begeerte van onze broer en door genade toch zeker ook de beleving. “Niets uit ons, alles uit Hem”.

In het boek “Van Doleantiekerk tot Bethelkerk”, dat door de kerkenraad van de Geref. Gemeente te Werkendam is uitgegeven ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de gemeente, kunnen we iets lezen van de bange strijd en zielsworstelingen aangaande het persoonlijke leven en de roeping tot het ambt van onze broer. Hoe er in een weg van volkomen onmogelijkheid en sterven aan al het zijne en een buigen onder de HEERE en Zijn recht, een weg ontsloten werd uit het Woord DAT er een Zaligmaker is. En later ook geleerd mocht worden tijdens een Kerstpredikatie van wijlen ds. A. Hoogerland WIE deze Zaligmaker is. Zo gepast, zo noodzakelijk, en ‘Die aan mijn ziel het leven geeft’. En ook toegepast. Wat een wonder! Een geschenk van 't Alvermogen. Toen mocht ook de diepste begeerte van mijn broer in vervulling gaan: om dat Heil nu te mogen gaan verkondigen. In een weg van geestelijk schipbreuk lijden, dat zeker. En nog! En steeds weer, en steeds meer. Maar toch: als een stervende in zichzelf Hem te mogen verkondigen, Die dood is geweest en Die leeft. En Die het recht van Zijn Vader heeft vervuld en de deugden Zijns Vaders heeft verheerlijkt. En dan dat werk van deze dierbare Derde Persoon in het Goddelijke Wezen. Daar gaat het ten diepste om: om het werk van een Drie-enig God. Om de volle raad Gods te verkondigen. Een zo onmogelijk werk voor een nietig mensenkind, dat hij dit nooit leert. Ook elke keer weer en meer zijn diepe onbekwaamheid en hulpeloosheid daarin te ervaren. Maar toch ook te mogen ervaren dat onze bekwaamheid uit Hem is. “Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer!”

Na Werkendam mochten de gemeenten van Beekbergen, Rijsen-Zuid, Oudemirdum en Middelharnis gediend worden. “Gij zult mij leiden door Uw raad”, dat mocht elke keer weer ervaren worden. Een wonder toch? Allerlei lichamelijke ongemakken leidden ertoe dat het emeritaat aangevraagd moest worden. Dat werd eervol verleend. Ook in het gezinsleven bleven moeite, verdriet en grote rouw niet bespaard. Maar samen met zijn vrouw en kinderen mogen ze - terugziend - zeker opmerken: “al de grote waterstromen, zijn, Heer', over mij gegaan, en mij over 't hoofd gekomen; maar Gij hebt mij bijgestaan's Daags toont Gij mij Uw goedheid; en 's nachts Uw barmhartigheid; dies zal ik U Heer' belijden; Gij hoedt mijn ziel 't allen tijden.”

Te allen tijden. Ook als door een hart- en herseninfarct het uitdragen van Gods Woord voor mijn geliefde broer helaas niet meer mogelijk is. En ook als de gebreken van de ouderdom zich meer en meer openbaren, dan nog: “Gij hoedt mijn ziel, te allen tijden”. Er mocht pas geleden nog iets ervaren worden - met insluiting van zichzelf - van het grote goed dat Hij heeft weggelegd voor degenen die Hem vrezen. Dan blijft er niets anders over dan: “Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen”.

Psalm 90 vanuit de toren [3]

Roemenië, jaarwisseling 1995/1996. Boven in de kerktoeren staan we rond de klokken te wachten tot die twaalf slagen laten horen. Soms klinkt wat schor gehoest door de koude toren. De enige lantaarn werpt een flauw licht op de verweerde gezichten van kerkenraads- en koorleden. Tussen de plankjes van de galmgaten door is te zien hoe een groot aantal gemeenteleden aan de voet van de toren in de sneeuw staat. Wat zou er door hen heengaan?

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

An een spijker heeft de kosteres een horloge opgehangen. Als het twaalf uur wijst, trekt ze met roestige haken de twee klokken in beweging. Minutenlang stortten ze hun klanken uit over het dorp. Dan zingen de mannen boven in de toren Psalm 90:1. Door de galmgaten klinkt het in het Hongaars over het dorp: 'Gij zijt, o HEER', van d' allervroegste jaren voor ons geweest een Toevlucht in gevaren'.

Dat was de achterliggende decennia praktijk geweest voor de christenen in Oost-Europa. Toen werden kerken bestraft als ze deze oudejaarspsalm vanuit de toren lieten klinken. Nu mag dat weer in alle vrijheid.

In zijn pastorie vertelt de predikant over de jaren waarin de Securitate, de geheime dienst, het leven beheerste. De predikanten moesten rapporteren op welke tijden

en hoe lang ze wilden preken en catechiseren. Als ze zeiden 's zaterdags catechisatie te zullen houden, werden de leraren op school door de Securitate geïnstrueerd om op die tijden les te geven, zodat de leerlingen niet naar het onderricht van hun predikant konden gaan. De pastor moest zijn enige varken inleveren en leed honger met zijn gezin. 's Winters kreeg hij geen brandhout.

Streng regime

Oekraïne, april 1999. Ds. D.M. Vinogradsky uit Zhitomir wijst naar de gevangenis waar hij jarenlang opgesloten zat. Hij had er 'streng regime' en moest gaas vlechten. Zijn handen werden door het weerbarstige ijzer zo beschadigd dat de pijn hem 's nachts uit de slaap hield.

De predikant, die eerder een KGB-gevangenis in Moskou en een strafkamp in Siberië overleefde, vertelt erover terwijl

een vertegenwoordiger van het ministerie van Religie naast hem zit en aandachtig luistert... Tien jaar eerder was dat nog ondenkbaar.

Het zijn twee voorbeelden, van de vele. Indrukwekkend waren de getuigenissen over Gods ondersteuning in het strafkamp, over afhankelijk leven en kennelijke gebedsverhoringen.

Omwenteling

'Ook al verdwijnt het IJzeren Gordijn, Bijbelverspreiding in Oost-Europa zal nog lang nodig blijven', kopte jongerenblad Daniël eind 1989. Deputaten Bijbelverspreiding schreven in De Saambinder: 'Nu de grenzen open zijn, is er geen noodzaak meer om Bijbels en andere lectuur deze landen binnen te smokkelen. Ook behoeft de steun voor noodlijdende gemeenten niet meer in het geheim plaats te vinden. Er kan nu gewoon openlijk van kerk tot kerk geholpen worden'.

De hulpverlening zou zich nu moeten toespitsen 'op hen die in confessioneel opzicht onze gereformeerde gezindte na aan het hart liggen. Baptisten en charismatische bewegingen worden overvloedig geholpen door hun wereldwijde achterban. Nu de grenzen opengaan, blijkt ineens hoe ver allerlei groepen, die wel door het regiem verdrukt werden, van ons afstaan in theologisch en geestelijk opzicht. Nu we dit duidelijker weten dan voorheen, hebben we geen behoefte om allerlei groepen te steunen die leringen voorstaan die met de Schrift en de gereformeerde belijdenis in strijd zijn'.

Na de omwenteling kregen Oost-Europa-organisaties een nieuwe taak in toerusting en materiële hulp. Vanuit onze gemeenten zijn de deputaatschappen voor Israël, Bijbelverspreiding en Bijzondere Noden in meerdere landen actief die ruim een kwarteeuw geleden nog achter het IJzeren Gordijn lagen. In 1994 kon zendingswerk worden begonnen in Albanië. Dat was door de machthebbers uitgeroepen tot atheïstische staat. In de periode 1967-1990 was godsdienst er verboden, en de gevolgen daarvan zijn nog altijd merkbaar. Ook de benarde situatie van vervolgte christenen in andere delen van de wereld vroeg de aandacht. Ze kwam ter sprake tijdens de Generale Synodes van 2010 en 2013. Besloten werd voor de hulp aan de verdrukte en vervolgte kerk een coördinerende commissie uit vier deputaatschappen te benoemen en de blik met name op het Midden-Oosten te richten.

(slot)

Een van de smokkelmethoden: een gastank werd gevuld met kleine Bijbeltjes.

Een eindeloze stroom

De wereld is een dorp geworden, zo wordt wel gezegd. En dat niet zonder reden. Binnen de kortste tijd zijn we tegenwoordig op de hoogte van wat er in andere werelddelen gebeurt. Mensen reizen de wereld over of het niks is.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

De huidige vluchtelingenstroom naar Europa past ook in die ontwikkeling. Als er in de 17^e eeuw een bloedige burgeroorlog zou zijn geweest in Syrië of een grote hongersnood in Afrika, had men daar in Nederland niets of vrijwel niets van gemerkt. Dat is nu heel anders. Onze verre naasten zijn dichterbij gekomen. Tienduizenden, ja honderdduizenden proberen thans op allerlei manier het welvarende Europa binnen te komen. En vele honderdduizenden die eveneens in moeilijke omstandigheden verkeren, zouden dat ook wel willen, maar hebben het geld niet voor de kostbare reis naar Europa, vinden die reis veel te gevaarlijk of willen hun gezin en familie niet achterlaten. Inmiddels zijn we vertrouwd met allerlei verhalen en beelden van mensen die in volgeladen wrakke bootjes de Middellandse zee oversteken, van Griekse eilanden die overspoeld worden met asielzoekers en van vluchtelingen die via de Kanaaltunnel of anderszins Engeland proberen binnen te komen. Mensen verdrinken doordat hun boot omslaat of komen om in een afgesloten vrachtwagen. Wat is hier onze Bijbelse plicht en wat kunnen we er aan doen? Militaire interventies van westerse landen in Afghanistan, Irak en Libië hebben niet veel goeds opgeleverd. Veeleer waren de resultaten averechts. De burgeroorlog in Syrië lijkt uitzichtloos, ook al omdat elke

partij minstens met twee verschillende partijen in oorlog is.

Allochtonenprobleem

De Syrische vluchtelingen die hier eenmaal gearriveerd zijn, komen vrijwel allemaal in aanmerking voor asiel. Voor anderen die zich hier melden is dat niet zo. Uit Afrika komen er heel wat uit economische motieven. De welvaart is hier nu eenmaal stukken hoger dan daar. Dat ze dat proberen, kan men begrijpen. Als ze na allerlei procedures definitief afgewezen worden, duiken ze vaak onder in de illegaliteit, hopen op een volgend generaal pardon. Van belang is ook dat veel Europese landen, Nederland niet uitgezonderd, reeds te kampen hebben met een omvangrijk allochtonenprobleem. In totaal hebben we hier in Nederland bijna twee miljoen niet-westerse allochtonen. In tal van stadswijken bepalen zij het straatbeeld. Dat roept allerlei spanningen op. Zeker de moslims laten zich moeilijk integreren in de Nederlandse samenleving. Niet weinigen onder hen vormen door hun fundamentalisme een duidelijk veiligheidsrisico. Geen wonder dat men beducht is voor een nieuwe, omvangrijke stroom van grotendeels islamitische asielzoekers. Afgezien van de kosten die dat met zich meebrengt, vergroot dat gemakkelijk de reeds bestaande sociale spanningen.

Uitzichtloos

Dat alles neemt niet weg dat met name de vluchtelingen uit Syrië en Irak zich in een uitzichtloze situatie bevinden. Zij hebben geen schuld aan de burgeroorlog die hen overkomen is. Het zijn onze medemensen, ongeacht hun geloof of wat dan ook. Een probleem is wel dat er een groot verschil is tussen de voorzieningen die getroffen worden voor de vluchtelingen die eenmaal in West-Europa zijn aangekomen en de positie van hen die zich nog als vluchteling in Jordanië, Libanon of Turkije bevinden. Dat grote verschil is ook daar bekend en stimuleert deze mensen alleen maar om al hun geld bij elkaar te schrapen om met behulp van mensensmokkelaars de gevaarlijke reis naar Europa te gaan maken. Toeristen kunnen tamelijk comfortabel voor honderd euro of wat meer in een paar uur van Turkije naar Nederland vliegen. Vluchtelingen doen over diezelfde reis weken, zijn vaak duizenden euro's kwijt aan louche figuren en lopen daarbij grote risico's. Tragisch! Maar als voor hen de mogelijkheid geopend zou worden om per vliegtuig hierheen te komen, zou dat een geweldige aanzuigende werking hebben.

Particuliere acties

Terwijl de publiciteit vooral gericht is op de vluchtelingen die hierheen komen, zou er veel meer oog moeten zijn voor de vluchtelingen die daar al maanden en jaren in benarde omstandigheden verkeren. Dat geldt voor de regeringen van westerse landen. Maar er zijn ook allerlei particuliere acties mogelijk. Zo zijn vanuit de kring van onze gemeenten goederen ingezameld en vervoerd naar vluchtelingenkampen in Irak. Nu de wereld een dorp is geworden, zijn we meer dan vroeger verantwoordelijk voor onze verre naasten. Als welvend land hebben we ook tal van mogelijkheden om die verantwoordelijkheid gestalte te geven. Gevoel en verstand moeten daarbij wel samengaan. Goede bedoelingen kunnen immers ook averechts uitpakken. In het oude Israël mocht men 'de vreemdeling geen overlast doen, noch hem onderdrukken, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland' (Ex. 22:21). Men moest hem zelfs liefhebben, want God heeft de vreemdeling lief en geeft hem brood en kleding (Deut. 10:18-19). Maar dat betekende nog geen pleidooi voor een massale toestroming van vreemdelingen naar het land Kanaän. Dat was in die tijd ook niet aan de orde. In ieder geval moest de 'vreemdeling die in uw poorten is' zich houden aan het sabbatsgebod (Ex. 20:10). Ook dat heeft ons wat te zeggen.

Kerknieuws

MEDEDELING CURATORIUM THEOLOGISCHE SCHOOL

Op donderdag 27 augustus 2015 is het nieuwe cursusjaar op de Theologische School begonnen.

Student M.T. Al-Chalabi, die om gezondheidsredenen geen examen kon doen, mocht in de achterliggende periode dit examen met goed gevolg inhalen. Hij is nu ook bevorderd naar het vierde leerjaar.

De HEERE schenke Zijn onmisbare zegen aan onze docenten en studenten. De voorzitter heeft ons bij de opening van het schooljaar bepaald bij het voortdurende gebed van de Hogepriester van de Kerk, Jezus Christus. Zijn voorbede mocht op de Theologische School dit cursusjaar worden vervuld: 'Heiligen in Uw Waarheid; Uw Woord is de waarheid' (Joh.17:17). De kanttekenaren schrijven hierbij: 'Vernieuw hen meer en meer door Uw waarheid en maak hen meer en meer bekwaam om dienaars te zijn van het Nieuwe Testament'.

Ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter

Ds. M. Karens, secretaris

BEVESTIGING EN INTREDE KANDIDAAT H. BRONS TE VLAARDINGEN

Met blijdschap en dankbaarheid delen wij u mee dat, op **dinsdag 15 september** kandidaat H. Brons zal worden bevestigd in het ambt van dienaar van het Goddelijk Woord en als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden. De bevestigingsdienst begint om 14.00 uur en wordt geleid door ds. A. Moerkerken. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in onze Sionkerk, Westnieuwland 56.

Kerkenraad Geref. Gemeente Vlaardingen

DS. J. MIJNDERS 45 JAAR PREDIKANT

De Zuiderkerk in Rijssen kreeg in 1970 voor het eerst een eigen predikant in de persoon van ds. J. Mijnders. Kandidaat Mijnders nam in dat jaar uit de vele op hem uitgebrachte beroepen dat van Rijssen aan. Het was in de tijd dat Zuid samen met Noord nog één grote gemeente vormde met in totaal zo'n 5000 leden. Erg jong was hij niet meer voor een beginnend predikant. Immers, Jan Mijnders werd op 11 juni 1921 geboren en was derhalve 49 jaar toen hij op 26 augustus 1970 in de Noorderkerk door zijn docent en oud-herder en leraar ds. K. de Gier werd bevestigd. 's

Avonds deed hij zijn intrede: 'Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus' (Galaten 6:14).

Met dezelfde tekst, maar nu op 94-jarige leeftijd, herdacht ds. Mijnders op 27 augustus jl. in het kerkgebouw van Barendrecht zijn 45-jarig predikantschap. Velen uit den lande waren opgekomen om met hem dit feit bij en met het Woord des Heeren te gedenken. Ook vele broeders in de bediening gaven van hun hartelijke belangstelling blijk. Op de hem eigen wijze mocht onze geliefde vriend en broeder het Woord op levendige en bewogen wijze bedienen: 'Als ik het met mijzelf moest doen, zou ik het nog geen minuut op de kansel uithouden'.

De Heere geve Zijn oude knecht in de avond van het leven veel te mogen vertoeven in die Schuilplaats waarvan zijn vader aan tafel voorlas in september 1942: 'Die in de Schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen' (Psalm 91:1). Toen ging in de dadelijkheid het zwaard van Gods gerechtigheid door zijn ziel. Toen kreeg hij de schuldbrief thuis. Hij stond buiten die Schuilplaats en dat door eigen schuld. Maar de Heere heeft hem in Zijn ondoorgrondelijke genade die Schuilplaats ook geopenbaard en verklaard. Van dat wonder mocht hij ook deze avond getuigen. Van harte wensen we onze broeder nog een gezegende levensavond toe.

Ds. J. Schipper, Leerdam

CATECHISATIE VOOR STUDENTEN IN BETHELKERK ROTTERDAM-ZUIDWIJK

Aankomend seizoen is er voor studenten die in Rotterdam studeren of wonen de gelegenheid catechisatie te volgen in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Rotterdam-Zuidwijk, Langenhorst 104. Wil je hieraan deelnemen, zorg dan dat de kerkenraad van je

thuisgemeente waarvan je dooplid bent, ermee instemt, dat je de catechisatie bij onze gemeente wil gaan bijwonen. Is de instemming van je kerkenraad verkregen, dan kun je je aanmelden bij ouderling J. Noordzij, via e-mail jnoordzij64@gmail.com. Opgave graag **vóór 11 september**. De catechisatie wordt door hem gegeven op de maandagavonden. De eerste catechisatie wordt gegeven op **maandag 14 september**, aanvang 19.30 uur. Hartelijk welkom en tot ziens op de catechisatie.

Kerkenraad Geref. Gemeente Rotterdam-Zuidwijk

CATECHISATIE VOOR STUDENTEN IN BOEZEMSINGELKERK ROTTERDAM-CENTRUM

Net als voorgaande jaren wordt er dit seizoen voor studenten die in Rotterdam studeren of wonen weer studentencatechisatie gegeven in de Boezemsingelkerk van de Geref. Gemeente te Rotterdam-Centrum, Boezemsingel 30. Wil je hieraan deelnemen, zorg dan dat de kerkenraad van je thuisgemeente waarvan je dooplid bent, ermee instemt, dat je de catechisatie bij onze gemeente wil gaan bijwonen. Is de instemming van je kerkenraad verkregen, dan kun je je aanmelden bij diaken J. Bahlman (johanbahlman@gmail.com). Opgave graag **vóór 17 september**. De catechisatie wordt ook nu door dr. ir. M. Burggraaf gegeven en zal plaatsvinden op de maandagavonden, aanvang 19.30 uur. De eerste catechisatie wordt gegeven op **maandag 21 september**. Hartelijk welkom en tot ziens op de catechisatie.

Kerkenraad Geref. Gemeente Rotterdam-Centrum

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2015

* Pag. 186, **gemeente ENKHUIZEN**.
Scriba is nu: S. Kooiman, Populierenlaan 40, 1602 SX Enkhuzen, tel. (0228) 322505, e-mail scriba@gergemenkhuzen.nl
* Pag. 377, **gemeente UTRECHT**.
Het juiste adres van ds. L. Terlouw is: Meentweg 126A, 3454 AX De Meern (correctie van bericht in De Saambinder van 23 juli 2015).

Berichten

JUBILEUM EN AFSCHIED KOSTER J. VAN APPELDOORN

Op 24 september 2015 hoopt J. van Appeldoorn zijn 50-jarig jubileum als koster

van onze gemeente te herdenken. Tevens beëindigt hij dan zijn kosterschap van onze gemeente. De kerkenraad biedt hem ter gelegenheid hiervan een receptie aan op

zaterdag 26 september van 14.00 uur tot 17.00 uur in ons kerkgebouw aan de Achterbergsestraatweg 59A. Velen hebben hem in de loop der jaren ontmoet in Rhenen. Wilt u hem komen feliciteren, dan nodigt de kerkenraad u van harte uit op zijn receptie. Voor de organisatie vragen wij u om per e-mail (evt. per telefoon) door te geven als u komt en met hoeveel personen. U kunt dit doen bij de nieuwe koster, dhr. A.J. Roza, e-mail koster@gergemrhenen.nl, tel. 06-17498232.

Kerkenraad Geref. Gemeente Rhenen

JAARVERGADERING ZONDAGSSCHOLENBOND TE KRIMPEN A/D IJSSEL

Op **zaterdag 5 september** hoopt de Bond van Zondagsscholen haar jaarvergadering te houden. Deze vergadering zal plaatsvinden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel. Spreker is ds. G.W.S. Mulder over het onderwerp: 'De zondagsschool in een schakelcultuur'. Veel pubers in onze gemeenten zijn zogenoemde schakelaars. Speelt dit ook al op uw zondagsschool? Hoe kunnen wij de jonge kinderen binden aan Gods Woord? Kan dat wel? Voor elke leidinggevende ligt hier een verantwoordelijke, maar onmogelijke taak. In de lezing zal ingegaan worden op deze ingewikkelde problematiek. Het bestuur hoopt dat vele leidinggevendenden van de diverse zondagsscholen aanwezig zullen zijn, maar ook andere belangstellenden zijn van harte welkom. Aanvang 9.30 uur.

25-JARIG JUBILEUM ZONDAGSSCHOOL TE STOLWIJK

In een op **zaterdag 19 september** te houden bijeenkomst in de kerk van de Geref. Gemeente te Stolwijk, Tentweg 14, zal het 25-jarig bestaan van de Zondagsschool Daniël, aldaar, worden herdacht. Aanvang: 14.00 uur.

ZIN-IN ONTMOET... CHARLES EN SUSANNAH SPURGEON

Op **zaterdag 5 september** houdt Zin-in de eerste avond na de zomervakantie. Deze keer is er een lezing over het thema 'Zin-in ontmoet Charles Spurgeon en Susannah Spurgeon' door mw. drs. C. Clements. Voorafgaand aan de lezing organiseren we een maaltijd. Geef je daarvoor op via de website. Van harte welkom! Aanvang maaltijd: 18.00 uur (opgeven via website)

Aanvang avond: 19.30 uur
Kosten avond: € 5,-
Kosten maaltijd: € 7,50

(maaltijd + avond € 12,50)

Locatie: kerk Gereformeerde Gemeente Gouda, Nieuwe Gouwe O-Z 2b.

SYMPOSIUM JEUGDBOND TE GOUDA

Op **woensdag 30 september** organiseert de Jeugdbond een symposium over Bijbellezen, met het thema: 'Begrijp je wat je leest?' Hoe lees je Bijbel met jongeren? Hoe laat je alle jongeren betrokken zijn? Hoe ga je het gesprek aan? Wat heb je zelf nodig om de Bijbel te begrijpen en de tekst centraal te stellen?

Waar: kerkgebouw Geref. Gemeente te Gouda

Tijd: 16.00-21.30 uur (incl. maaltijd)

Kosten: € 10,- incl. maaltijd

Voor wie: ouders, leidinggevendenden, ambtsdragers, leerkrachten en andere opvoeders.

Bijdragen door: ds. P. Mulder en mw. P.M. de Wilde

Workshops o.a.: Bijbellezen met kinderen
Bijbellezen met jongeren
Bijbellezen met niet-christenen

Opgeven en meer informatie:
www.jbgg.nl/bijbellezen

ZOMERCONFERENTIE VOOR STUDENTEN

De Werkgroep voor Studenten organiseert op **vrijdag 18 en zaterdag 19 september** weer een conferentie voor HBO- en WO-studenten. Het thema is "Augustinus actueel". Aanvang: 18 september: 18.00 uur (maaltijd), 19 september: 9.45 uur.

Er zijn twee lezingen: "Augustinus voor het hart" (dr. H.J. Agteresch) en "Augustinus voor het land" (dr. A. Goudriaan). Voor de eerstejaarsstudenten is er op vrijdag om 16.00 uur een speciale introductiebijeenkomst.

Locatie: Driestar Educatief, Burg. Jamesingel 2 te Gouda. Voor meer (praktische) informatie zie www.werkgroepstudenten.nl

THEMA-AVOND EN KOORZANG IN RIDDERKERK

Vrijdag 4 september zal er een avond gehouden worden in de Bethelkerk van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk, Anjerstraat 2. Student E.J. Boudewijn hoopt een inleiding te verzorgen over het thema 'Als elke seconde telt'. Het jongerenkoor Laudate Deum hoopt deze avond muzikaal te omlijsten. De leiding van deze avond is in handen van ds. G. Pater. Leden en belangstellenden zijn van harte welkom. Aanvang 19.15 uur.

ORGEL- EN SAMENZANGAVOND TE BODEGRAVEN

Orgel- en samenzangavond op **zaterdag**

19 september, aanvang 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Bodegraven, Dronensingel 2, m.m.v. Peter Eilander als organist. Collecte voor o.a. het orgelfonds.

ZANGAVOND TE NUNSPEET

Psalmezangavond met diverse bovenstemgroepen uit de regio op **zaterdag 19 september**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet, Brinkersweg 17. Meditatie door ds. A. Schot. Organist: Dick Slagman. Collecte t.b.v. stichting Timotheos.

OPEN DAG DAG EVANGELISATIEPOST ALKMAAR

Open dag op evangelisatiepost Bij de Bron, Willem Buytewechstraat 2 te Alkmaar en rondleiding door deze historische stad met ervaren gids op **zaterdag 10 oktober** van 10.00-15.00 uur.

BIJEENKOMST VOOR (ASPIRANT) PLEEGOUDERS TE DORDRECHT

Op **zaterdag 26 september** belegt het Platform Jeugdhulpverlening een bijeenkomst voor (aspirant)pleegouders uit de gereformeerde gezindte in de kerk van de Geref. Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. Deelnemende kerken aan dit Platform zijn de Geref. Gemeenten, Geref. Gemeenten in Ned., Oud Geref. Gemeenten in Ned. en de Hersteld Hervormde Kerk.

Het thema van deze bijeenkomst is: **Christelijke opvoeding in het pleeggezin** dat zowel door een pleegouder vanuit de praktijk als door een SGJ-pleegzorgwerker vanuit de hulpverlening wordt belicht. Ook komt de vraag aan bod wat de kerk kan betekenen op het gebied van pleegzorg. De inleidingen worden afgesloten met een forumbespreking. In het 2e deel van de bijeenkomst kan men deelnemen aan een workshop om met de inleiders in gesprek te gaan en ervaringen uit te wisselen. Pleegouders die interesse hebben voor opvang in een gezinshuis kunnen een gesprek met een gezinshuisrechtspaar aangaan.

De bijeenkomst duurt van 9.45-13.15 uur (incl. lunch). De mogelijkheid van kinderopvang wordt geboden, graag van te voren in overleg om rekening te houden met de behoefte. Pleegouders worden van harte uitgenodigd om deze bijeenkomst bij te wonen. Ook degenen die zich graag oriënteren op pleegzorg zijn van harte welkom.

Voor informatie en aanmelding/toezending programma kunt u contact opnemen via tel. 0348-489900 of dmz@cbgg.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 6 SEPTEMBER 2015

Aagtekerke 9.30 uur en 19.00 uur kand. H. Brons en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.30 uur ds. J. Driessen; Amsterdam-Noord 10.00 uur ds. G. Heijkamp; Apeldoorn 18.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Arnhem 15.00 uur ds. F. Mulder; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 19.15 uur ds. H. Hofman; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur stud. M.H. Schot; Beekbergen 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Bodegraven 17.00 uur (voor de evangelisatie) ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 14.00 uur kand. H. Brons; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dinteloord 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J.J. van Eeckevel; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 uur ds. A.T. Huijser en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 18.30 uur ds. B. Labee; Eindhoven 14.30 uur ds. E. Bakker; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. J. van Laar; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 19.00 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. W.A. Zondag; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur stud. J.B. Huisman; Hilversum 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 10.00 uur ds. R. Kattenberg; Hoofddorp 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kamperland 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. J. Driessen; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur

ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 15.30 uur (H.D.) ds. W. Harinck; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.30 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 14.30 uur ds. S.W. Janse; Melissant 15.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 14.00 uur ds. G.J. Baan; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 18.30 uur stud. J. de Kok; Nieuw-Beijerland 9.30 uur (H.D.) ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerter Aa 10.00 en 19.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. J. van Belzen; Nieuwe-Tonge 15.00 uur stud. J.B. Huisman; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur kand. H. van der Heiden; Nisse 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 16.30 uur ds. C. Harinck; Oostvoorne 18.00 uur ds. L. Terlouw; Opheusden (in Ger. Gem. in Ned.) 13.00 en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. L. Blok; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Oude-Tonge 14.30 uur ds. G. Pater; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 15.00 uur ds. R.A.M. Visser; Puttershoek 14.30 uur ds. J. Schipper; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur (H.D.) ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 15.30 uur stud. J. de Kok; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-IJsselmonde 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Scherpenisse 14.30 uur ds. S. Maljaars; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur ds. G. Clements; Sliedrecht 9.30 uur ds. H. Hofman en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.30 uur ds. P. Mulder; Spijkenisse 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. L. Terlouw; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Gelder-malsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Urk 10.00 en 17.00 uur stud. W. Mouw; Veen 9.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingingen 19.00 uur ds. M. Joosse; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 15.30 uur ds. A. Verschuure;

Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. G. Bredeweg; Westzaan 15.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Wierden 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Yerseke 9.30 en 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. H. Paul.

DINSDAG 8 SEPTEMBER 2015

Borssele 19.30 uur ds. W. Harinck; Kamperland 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Meeuwen 19.30 uur ds. D. de Wit; Nisse 19.30 uur ds. G. van Manen; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Ouddorp 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenzeel 19.30 uur (tijdrede) ds. A.T. Huijser; Soest 19.30 uur ds. J.J. van Eeckevel; Uddel 19.30 uur ds. W.J. Karels; Urk 19.30 uur ds. A. Schot; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. S. Maljaars.

WOENSDAG 9 SEPTEMBER 2015

Den Helder 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Gouda 14.45 uur (huw. bev.) ds. G. Clements; Herkingen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Hilversum 19.45 uur ds. J. van Belzen; Nieuwerter Aa 19.45 uur ds. C. Hogchem; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. A. Schot; Oosterend 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Opheusden 14.30 uur (huw. bev.) ds. G.M. de Leeuw; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. Schipper; Wageningen 14.00 uur (bevestiging) ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur (intrededienst) kand. H. van der Heiden; Zwolle 19.30 uur ds. G. Beens.

DONDERDAG 10 SEPTEMBER 2015

Aalst 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Verschuure; Delft 19.30 uur ds. L. Terlouw; Hoofddorp 19.45 uur ds. G.M. de Leeuw; Hoogeveen 19.30 uur ds. F. Mulder; Houten 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Melissant 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Naaldwijk 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuw-Beijerland 14.00 uur (huw. bev.) ds. A. Vermeij; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. K. Boeder; Oostvoorne 19.30 uur ds. L. Blok; Poortugaal 14.30 uur (huw. bev.) ds. W. Silfhout; Puttershoek 14.45 uur (huw. bev.) ds. C. van Ruitenburg; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw. bev.) ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 13.45 uur (huw. bev.) ds. C. van Krimpen; Soest 13.00 uur (huw. bev.) ds. W.A. Zondag; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. S. Maljaars; Tricht-Gelder-malsen 19.30 uur (voor de zending) stud. M.T. Al-Chalabi; Veenendaal 14.00 uur (huw. bev.) ds. B. Labee; Waarde 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Werkendam 14.15 uur (huw. bev.) ds. M. Karens; Zwijndrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

VRIJDAG 11 SEPTEMBER 2015

Houten 14.30 uur (huw. bev.) ds. C.G. Vreugdenhil; Middelburg-Centrum 13.45 uur (huw. bev.) ds. J.M.D. de Heer; Nunspeet 15.00 uur (huw. bev.) ds. A. Schot; Terneuzen 13.30 uur (huw. bev.) ds. R.A.M. Visser; Werkendam 14.00 uur (huw. bev.) ds. M. Karens; Yerseke 14.30 uur (huw. bev.) ds. C. van Krimpen.

ZATERDAG 12 SEPTEMBER 2015

Westzaan 15.00 uur (dovendienst) ds. W. Harinck.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 6 SEPTEMBER 2015

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan;

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesse-laan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Dru-nen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (aangepaste dienst) evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Te huur in **Kootwijkerbroek**: een vrijstaande woning met **5 slaapkamers** voor max. 1½ jaar. Tel. 0653405696.

In het prachtige **Westzaan: Bed & Breakfast**, 2-14 pers., v.a.g.v., tandemverhuur en vele extra's. Scherpe prijs. Tel. 075-6169780.

TE HUUR: nette, **moderne 2-onder-1-kap woning nabij BARNEVELD** Centr. € 955,- p/md ex. gwe. Evt. bijbehorende bedrijfsruimte. T: 0620654201

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding

Tel. 0342 - 41 99 77

Van Breugelplantsoen 1

3771 VM Barneveld

www.fideshulpverlening.nl

Wij brengen de warmte bij u thuis

Voor advies, vraag naar Jan Pieter Kaat

085 80 00 211
home-haarden.nl

Home-haarden is onderdeel van Home-haarden & maatwerk B.V.

Bezoek showroom op afspraak

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

De Reformatorische Oudervereniging organiseert

TWEEDE congres voor OUDERS en OPVOEDERS

THEMA: "Meelopen of Tegendraads!?"

over de invloed van groepsgedrag op kinderen en jongeren

D.V. vrijdag 25 september 2015

ROV

Reformatorische Oudervereniging

Workshops:

Er zijn diverse interessante workshops te bezoeken waarin het thema praktisch wordt ingevuld met o.a.

dhr. A.S. (Steven) Middelkoop: Groepsdruk onder kerkelijke jongeren
dr. ir. S.M. (Stef) de Bruijn: Groepsdruk via Social Media
dhr. Z (Zeger) Wijnands: De invloed van de groep bij pesten
Stichting Voorkom: Groepsdruk en Verslaving

Hoofdspreker:

Ds. M.J. Kater spreekt en schrijft veel over het staan van onze jongeren in deze maatschappij met alle invloeden daarvan.

Locatie en tijden:

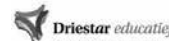
Hervormd Centrum te Hardinxveld-Giessendam

Vanaf 09.00 uur inloop, opening om 09.45 uur en sluiting 15.00 uur.

Meer info en opgeven:

Meer informatie en opgeven via www.rovereniging.nl/congres

Kinderoppas aanwezig

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

**begravenisverzorging
Den Hollander**

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

 P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

 Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg** ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

D.V. dit najaar verschijnt bij ons:

Predik het Woord
Uit het leven van ds. W. Hage
door J.P. Sinke - 312 pagina's - € 22,50

Reserveer bij uw boekhandel of bij:

 **Drukkerij en Boekhandel
Van Velzen BV**
Krabbedijkje - tel. 0113 - 50 14 02
e-mail: ljmeeuwsen@velzenbv.nl

Voor een zorgzame begeleiding

 KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

*Begravenisonderneming
De Floe*

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74
www.begravenisondernemingdekloe.nl

 RST
Zorgverleners

 Kraamzorg

“Die eerste kraamdagen vergeet ik nooit meer”

Kraamzorg door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie?
www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **huishoudelijke hulp en verpleging & verzorging**

 ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

*ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)
verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
collectie kleine blaasinstrumenten*

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

 *Persoonlijke zorg
in eigen sfeer*

Wij zijn een verpleeghuis voor permanent en tijdelijk verblijf voor ouderen met een pg of somatische aandoening in een huiselijke en landelijke omgeving. Wij bieden ook dagbesteding. Eigen vervoer en rolstoelbus!

Wij verzorgen uw indicatie WLZ, ZVW ook PGB
Betaalbare zorg!

De Betuwehof Zorg
Rijnbandijk 57a
4043 JJ Opheusden
Fam. A.P. Hak
tel: 0488 - 443392
mail: info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

**Stijlvolle rouwjurkes
petra-kinderrouwkleding.nl**

Te koop: ruim chalet op rustige camping in Uddel. V.a.g.v. Sterk in prijs gedaald. Vraagprijs € 52.500,-.
Inl. 0342 43 00 14.

ZELHEM, T.h. 4 pers. compleet gerenoveerde, recr. bungalow.
Schitterende omgeving om te fietsen, wandelen en rust.
Voor meer info bel 06-41795257.

**Boekhandel
De ZONNEBLOEM**

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Begravenisonderneming H. de Jongh
De Jongh P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen.

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam **0184 - 611154**
Waardenburg **0418 - 652039**
Werkendam **0183 - 701017**
Papendrecht **078 - 8200399**
Nieuw - Lekkerland **0184 - 683838**

Begravenisverzorging Schutte-Versteeg, uit Papendrecht, en A. G. Boer, uit Nieuw - Lekkerland, zijn door ons overgenomen.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

**PSALMZANGAVOND
MET BOVENSTEM**
Ger. Gem. - ELSPEET
D.V. za 5 sept. - 19.30 - gratis
Organist: Pieter Heykoop
Med.: ds. G. van Manen

Ambtskleding Herenkleding Trouwkostuums

Geerts
herenkleding
Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 - 69 74 38
Mobiel : 06 -10 64 28 07
www.dorstbegrafeniszorg.nl

Wij verzorgen alléén begrafenissen

Een mooie dag...verdient de aandacht!

Bij den Engelsman & van Driel
ga je stralend
de deur uit

Maak een afspraak
zodat privacy is gegarandeerd

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland - Tel. (0166) 65 24 90
maandag gesloten, vrijdagavond koopavond

www.denengelsmanenvandriel.nl

Voor Verantwoorde Boeken!

www.deroeboeken.nl

078-6124081

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

ook voor
akoestische
vraagstukken

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen,
Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en),
Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen),
Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding,
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteurs: ds. B. Labee, ds. C. Neele

Meditaties

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam

tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementsprijzen
(bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Zijn 'de-van-verre-staanden' een derde soort mensen?

Regelmatig wordt er in de prediking gesproken over de-van-verre-staanden. Soms lijkt het alsof er daardoor drie soorten mensen worden aangewezen: tot God bekeerden, onbekeerden en mensen daar ergens tussen. Of moet ik dat anders zien?

Schriftuurlijk spreken

Er zijn heel wat uitdrukkingen die we kunnen rekenen tot de 'tale Kanaäns' en waarover verwarring kan ontstaan. Meestal komt dat omdat we in Gods Woord de uitdrukking niet of met andere woorden tegenkomen. In het boekje 'De tale Kanaäns' (door wijlen F. van Holten uit Zwijndrecht) wordt een toegankelijke verklaring gegeven van talloze bekende en onbekende uitdrukkingen. De uitdrukking 'de-van-verre-staanden' vinden we *letterlijk opgevat* enkele keren terug in de Bijbel. In de gelijkenis van de Heere Jezus over de tollenaar en de farizeeër lezen we: 'En de tollenaar van verre staande...' (Lukas 18:13a). Dezelfde Evangelist schrijft: 'En al Zijn bekenden stonden van verre...' (23:49a). De kanttekening op het woord uit de Pinksterpreek van Petrus 'over allen die daar verre zijn', luidt: 'Dat is, die nog namaals zullen geboren worden, van geslacht tot geslacht; of de heidenen; want die worden ook gezegd verre geweest te zijn' (kanttek. 82). In die laatste betekenis leggen ze ook de bekende tekst uit: 'Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus' (Efeze 2:13).

Bevindelijk spreken

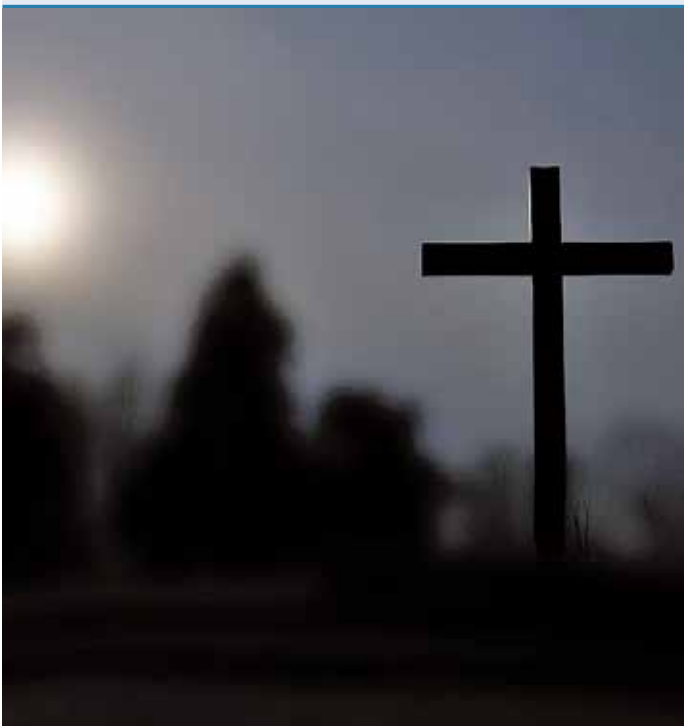
Het zal duidelijk zijn dat het in deze uitdrukking gaat om de eerste twee voorbeelden. De door schuldbesef getroffen en verslagen tollenaar stond ver weg van het altaar, waar het bloed der verzoening werd afgebeeld. De bekenden, waaronder de vrouwen uit

Galiléa die Hem gevolgd waren, stonden ver bij het Altaar van Golgotha, waar het bloed der verzoening door Jezus Christus werd gestort. Toch lezen we dat de tollenaar daarna 'gerechtvaardigd' in zijn huis ging. En wie zou durven twifelen aan het feit dat de 'bekenden' die Lukas

aanwijst geen 'gekenden' van de hemel geweest zijn? In de prediking gaat het om mensen die als de tollenaar schuldverslagen van-verre-staan. Maar in hun hart is de liefde Gods uitgestort. Ze zijn -net als de bekenden bij Hoofdschedelplaats- toch niet helemaal vreemdeling van het Lam van God, maar naar eigen waarneming kunnen ze niet komen bij het (A)altaar. Vader Smytegelt hield 145 preken waarin hij zulke van-verre-staanden wilde onderwijzen. Hij noemt ze: klein kind, lammetje, rankje, jong druifje, wichtje, 't allertederste, een spruitje, een plantje en onder andere een rietje, en een gekrookt rietje. En het verlangen in elk van deze preken is om die van-verre-staanden 'naderbij' te brengen tot Christus.

Voorzichtig spreken

De ware van-verre-staanden behoren dus bij de levendgemaakte Kerk. Maar er zijn echt maar twee soorten mensen: dood of levend, onder de wet of onder de genade, kind des toorns of kind des Heeren. Daarom luistert het spreken over de van-verre-staanden wel heel nauw. Nooit mogen mensen worden opgebouwd in hun tranen en gemis, dat mogelijk een kenmerk is van het van-verre-staan. Nergens is een rustgrond buiten dat dierbare zien des geloof op het bloed van het geslachte Lam: '...en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde' (1 Johannes 1:7b).

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'. Graag wel wat geduld.